

gát. Rikkantásából rögvest olyan harsogó-rikácsoló madárhang lett, mint a kookaburra hahotája. Rajtunk kívül még talán fél tucat turista volt ott – és az őr. Mind Lionel felé fordultak: Mit csinál ez az ember? Nem tudhatták, hisz ilyet még soha nem halottak. A lányok is meglepődtek, és kipirult arccal vették körül Lionelt, aki úgy állt ott, mint egy hírnök – végtelenül fontos üzenettel. Vörös haja lobogott a szélben, tüdejét teleszívta, szinte felfúvódott, és újból elkajdácsolta magát. Ez most hosszabb melódia volt: huhogó-gurgulázó, nevetőgörcsbe átsikló rikoltozás, mely hol a magasba csapott, hol meg a mélybe bukva csillapult, hogy aztán néhány szaggatott, elcsukló torokhanggal újramegkezdje. Az őr, aki egykor Melbourne-ben volt portás, izgatottan magyarázta a turistáknak, hogy kookaburra! kookaburra!, s hogy a rikoltása esőt hoz. Mutatott is az égre, ahol valóban feltűnt néhány sötétebb felhőfoslány. Amikor Lionel félbehagyta, a hirtelen csöndben megjött a válasz – egy fiatal kakas félénk kikerikúja, melyből kihallatszott a csodálkozó kíváncsiság: Miféle madár ez ott a dombon? Lionel meg csak fújta, cifrázva, az ausztrál jégmadár vészjósló kacaját. Most már népes kórus követte: kacsák hápogásától, szamarak ordibálásától, gyerekek csúfolódásától zengett a völgy... Mi meg biztattuk, hergeltük Lionelt, aki ott ágaskodott, s feje a felhőket verdeste. A távolban villámok cikáztak. Kővér vízcseppek loccsantak homlokunkon, a köveken, és megeredt a zápor. A közeli tavernába menekültünk az őrrel együtt. Az asztalra sűrű vörösbor került, majd étel, és már senki sem gondolt arra, hogy a lányok elérjék az autóbust Matalában.

Arra riadtam, hogy vége a szertartásnak. A koporsót négy ember emelte fel és vitte a kijáráthoz. Mire én odaértem, Lionel édesanyja és Deborah már a limuzin mögötti kocsiiban ült, s várták, hogy a menet elinduljon a temetőbe. A fekete ruhások még beraktak néhány koszorút és virágcsokrot a halottaskocsiba. Mielőtt becsukták volna az ajtaját, odaléptem, és kivettem egy szál szegfűt az egyik csokorból. Majd megkocogtatam az autó ablakát, amely mögött Deborah ült. Kinyitotta, és kezébe adtam a virágot. Egy darabig nem szólt, majd rám pillantott: – Ugye szép volt – mondta – ott Krétán? S könnycsepp buggyant a szeme sarkából.

- Igen – válaszoltam –, szép volt.
- Igen, szép volt.

Farkas Zsolt

A KOLOSTOR

(A rejtély)

- Nem – mondta Yi Tying mester Ha Nyangnak, a tanítványnak. – Te tanítasz engem.
- Értem – felelte amaz némi gondolkodás után.
- Nem érted – felelte emez némi gondolkodás után.
- Nem értem – mondta erre a tanítvány.
- Én se – mondta erre a mester.
- Akkor miért te vagy a mester, Yi Tying? – kérdezte Ha Nyang.
- Hát én vagyok a mester, Ha Nyang? – kérdezte Yi Tying.
- Nem, Yi Tying, a mester én vagyok – mondta erre Ha Nyang.

- Nem, Yi Tying, a mester én vagyok – mondta erre Yi Tying.
- Azt nem értem – morfondírozott a tanítvány –, hogy a mesélő honnan veszi, hogy te vagy Yi Tying, a mester.

(A megbízás)

- Mindenhol az örökkévalóság vesz körül – mondta Dong Hyuan.
- Csodálom bölcsességed, Dong Hyuan – mondta Yi Tying.
- Mi a személyes erő? – kérdezte Dong Hyuan.
- Úgy van – helyeselt a mester.
- A tudás tapasztalat, és tapasztalat a tudás – mondta Dong Hyuan.
- Dong Hyuan – mondta Yi Tying. – Rád bízom Ha Nyang nevelését.

(Hogyan derült ki?)

Egyszer alkonyattájt a mester elindult sétálni a Shayteyre, a kolostor nyugati szomszédságában fekvő hegyre. Alighogy elindult, Tzimb Penggel találkozott, aki éppen visszafelé tartott ugyanonnan.

- Üdvözöllek, mester – mondta Tzimb Peng.
- Üdvözöllek, Tzimb Peng – mondta a mester.
- Csak nem megint a hegycsúcsra mész, Yi Tying?
- De – mondta a mester.
- De miért most? – kérdezte Tzimb Peng.
- A Shayteyről tovább látom a napot.

Tzimb Peng elgondolkodott.

Yi Tying is.

– Azt tudom, mester – mondta aztán Tzimb Peng –, hogy nem fontos, hogy hamarosan besötétedik. Nem fontos, hogy veszélyes sötétben a meredek szakaszokat mászni, nem fontos, hogy visszatalálsz-e. És, tudom, fájni sem fogsz, mester, mégoly fagyos legyen is a hajnal. De az miért fontos, hogy tovább lásd a napot?

- Nem tudom. – felelte a mester. – De te talán rájössz egyszer, miért nem.
- Tzimb Peng elfehéredett.
- Hogy jöttél rá, mester? – kérdezte.

(Vajon valódi veszélyt jelent-e a yityingianizmus beszüremkedése a kolostorba)

– Yi Tying! – kiabálta lélekszakadva loholva a mester után Ha Nyang. – Yi Tying! Gyere, Dong Hyuan, itt van Yi Tying, kérdezzük meg!

Yi Tying megállt, és lehajtotta a fejét. Ha Nyang is megállt, és elcsendesedett.

– Mindig mondandó van, amikor nem mesternek szólítasz – mondta Yi Tying.

– Mester – kezdte megint kipirulva Ha Nyang –, Dong Hyuan azt mondja, hogy Európában egy iskolában tanítják a te tanításaidat. Erre én mondtam neki, hogy hiszen neked nincsenek is tanításaid, mert te azt tanítod, amit a Buddha tanít. És a Tökéletes mondja: aki a tant nézi, engem néz. Erre... – Ha Nyang Dong Hyuanhoz fordult, aki éppen odaért hozzájuk. – Na de mondd el te a mesternek, Dong Hyuan!

– Azt mondtam – mondta Dong Hyuan –, hogy annyi színből áll a fehér, ahány csillag van az égen, és nem különbözik a fehér a feketétől.

– Nem, ilyet egyáltalán nem mondtál! – kiáltotta Ha Nyang.

– Dehogynem – suttofta Dong Hyuan. – Épp azelőtt mondtam, mielőtt te azt mondtad, hogy nem mondtam.

– De én nem így értettem! – mondta Ha Nyang.
 – Tudom – mondta Dong Hyuan –: te ugyanabban az éjben vagy csillag, amelyikben én.

Ha Nyang igazságtételért könyörgő szemmel nézett a mesterre.

Yi Tying azonban a semmibe bámult.

– Jól van, Ha Nyang – mondta végül. – Rád bízom Dong Hyuan nevelését. – Aztán meghajolt, és folytatta útját a Tökéletes szobrához.

(A mesélő a megértésről)

– Messze tartományokba eljutott bölcsességed híre, Yi Tying – mondta Hun Van. – Elhoztam hát, és rád bízom, mester, legkisebb gyermekemet, egyetlen fiamat, San Yungot, mert magam, bevallom, igen nehezen tudom őt az erény, a mértékletesség és a bölcsesség útjára terelni. De nyíltszívű, jó eszű, nem járatlan a tudományokban és a művészetekben, és szerfölött kíváncsi természetű ifjú. Ez a magyarázata annak is, hogy sikerült rábeszélnem, legalább egyszer, holdtöltétől holdtöltéig, hagyjon fel kicsapongó életmódjával a Hívságos Városban, jöjjön föl ide a hegyekbe, és mélyedjen el az igazi bölcsességben. Legnagyobb hibája pedig, melyért előre is szégyellem magam, s melyet bölcsességedbe ajánlok, hogy olykor bizony roppant tiszteletlen. Sőt az is lehetséges, bölcs Yi Tying, hogy holnapután elszökik. Gondjaidra bízom hát, ha nincs elledre. Gazdag vagyok, és fiam nevelése fontos számomra. A végén kérj tőlem, amit jónak látsz, nem leszek szűkmarkú. Addig is itt van két gyöngy, mindegyikből hét ilyen kolostort lehet építeni és száz évig jól tartani összes bölcsseit.

Yi Tying hallgatott egy kicsit, majd vendégére nézett, és látta, hogy Hun Van elmondta, amit akart.

– Jól van, Hun Van – mondta Yi Tying. – Küldd be.

Hun Van lerakta a két gyöngyöt a mester elé a földre, meghajolt, és távozott. Belépett az ifjú.

– Üdvözöllek, San Yung – mondta Yi Tying.

– Üdvözöllek, Yi Tying – mondta San Yung.

– Ül le – mondta Yi Tying.

San Yung leült.

Yi Tying hallgatott.

San Yung is hallgatott.

– Néha lemehetnek a faluba? – kérdezte aztán San Yung.

– Le – felelte Yi Tying.

– Úgy láttam, itt csak férfiak vannak – mondta San Yung, és kortyolt egyet a teájából.

Yi Tying is kortyolt egyet a teájából.

– A faluban nincsenek olyan nők – mondta Yi Tying.

– Mindenhol vannak olyan nők – mondta San Yung.

– Ott csak gyerekek és asszonyok vannak – mondta Yi Tying. – Férjek és apák.

– Annál érdekesebb – mondta San Yung.

Yi Tying bólintott.

– Megtaníthatlak erre-arra – mondta San Yung.

– Jó – mondta a mester. – De csak akkor engedlek vissza a kolostorba, ha elhozod ide is vendégségbe.

– Jó – mondta az ifjú.

– Most menj Ha Nyanghoz, aki bekísért benneteket, ő majd leborotválja a fejed, odaadja a ruhádat, megmutatja a szobádat, elmondja a napirendet és a többit – mondta Yi Tying.

San Yung meghajolt, és távozott.

(Baj lesz)

Dong Hyuan egy sziklán ült, mely a kolostor északkeleti fala alatt húzódó szakadék fölé nyúlik ki. Tzimb Peng közeledett felé roppant óvatosan, mert a sziklához vezető út keskeny, egy szakaszon pedig csak szorosan a falhoz simulva lehet oldalazni a szakadék peremén. Végül aztán csak átjutott, és leült Dong Hyuan mellé.

– Ha Nyang azt állította, hogy azt állítottad – kezdte Tzimb Peng –, ha a mestert követed, másként kell gondolkodnod, mint ő, és hogy szerinted Yi Tying szerint mindenkire más igazság érvényes, sőt, hogy ez magának Buddhának a „titkos” üzenete lenne a mester szerint, mármint szerinted; igaz ez?

Dong Hyuan hallgatott.

– Tzimb Peng – mondta végül Dong Hyuan.

És hallgatott.

– Tessék – próbálkozott Tzimb Peng.

– Te nem vagy azonos a Buddhával – mondta Dong Hyuan.

– Miért? – kérdezte Tzimb Peng. – Vagyis – javított Tzimb Peng – persze hogy nem. És?

– Ezt kitől kérded? – válaszolta Dong Hyuan.

– Hogyhogy kitől? – kérdezte Tzimb Peng.

– Hát a Felébredettől, a mestertől vagy tőlem? – válaszolta Dong Hyuan.

– Tőled – válaszolta Tzimb Peng.

– És? Mi a kérdés? – kérdezte Dong Hyuan.

(A meg nem bízás)

A tanítványok éppen meditáltak az udvaron, amikor egy szép ifjú leánnyal és annak szüleivel beállított San Yung.

– Nők nem jöhetnek be a kolostorba – zökkent ki a meditációból Ha Nyang.

– Ők Yi Tying vendégei – mondta San Yung, és egyenesen a mester szobájába kísértte őket.

– Üdvözöllek, bölcs Yi Tying – mondta a lány apja. – Tzun Hsiang vagyok, az apja ennek a lánynak, akit az imént a mezei munkából félreszólított a tanítványod, hogy, úgymond, te magad szeretnél vele találkozni, és amikor kérdőre vontam, ugyanezt felelte. Mivel én ezt felette furcsállottam, mester, gondoltam, megkérdézem tőled magadtól is, igaz-e, amit a tanítványod mond.

– Igaz – felelte a mester.

– Akkor jól van – mondta Tzun Hsiang némi habozás után, majd intett a feleségének, és elindultak kifelé, de a kijáratnál visszafordult, és nagy feszengés közepette mondta: – Bölcs Yi Tying, én csak egy egyszerű paraszt vagyok, én nem értem ezt, de nagyon furdal a kíváncsiság, hogy mi dolgod lehet neked az én lányommal.

– Ezt nem árulhatom el neked, Tzun Hsiang – felelte a mester –, mert ezt a titkot egyedül San Yung tudja.

– És ki az a San Yung? – kérdezte az apa. De alighogy kimondta, látszott rajta, hogy már fölöslegesen megmondani a választ. Egy ideig tanácstalanul toporgott. – És én nem

lehetek jelen? – kérdezte a mestert, a mester azonban San Yungra nézett, mire Tzun Hsiang is San Yungra nézett.

– Nem – mondta San Yung.

– Odakinn megvárlak – mondta Tzun Hsiang a lánynak, majd intett a feleségének, és elindultak.

– Nyugodtan menjetek a dolgokra, jóemberek – szólt utánuk San Yung. – Napnyugtára otthon lesz három csengő csouval a markában!

Tzun Hsiang erre visszafordult, és vad ábrázattal nézett a mesterre, a mester azonban San Yungra nézett, mire Tzun Hsiang is San Yungra nézett. San Yung előbb Tzun Hsiangra nézett, majd biztatón lehunyta szemét, és bölintott.

Tzun Hsiang rémült arccal nézett megint a mesterre.

A mester a paraszt szemébe nézett.

– Bízál Yi Tying isteni bölcsességében – mondta San Yung.

(Az üzlet)

– Mi a neved? – fordult a lányhoz a mester.

– Tshung Hsue – felelte amaz.

– Gyere ide, Tshung Hsue – mondta Yi Tying –, fogd az egyik gyöngyöt, és add oda Tzun Hsiangnak, hogy mindig emlékezzen arra, amivé nem lettél. Ha azonban gazdagságra váltja, téged ide kell hoznia és egy holdtelte idejére a kolostorban hagynia, további sorsodat pedig a Buddha bölcsességére és a te döntésedre bízni. És most menjetek.

(Tzimb Penget nem értik meg)

– Nem mondhatta meg, mitől fél – mondta Tzimb Peng.

– Azt hitte, bennem kell megbízni – mondta San Yung.

– Úgy tett, mintha a mester parancsolt volna neki – mondta Dong Hyuan.

– Parancsolt is – mondta Ha Nyang. – Egy szó nélkül kitakarodtak.

– Vissza fogja küldeni a gyöngyöt – mondta Tzimb Peng.

– A mester erre tudna mit mondani – mondta San Yung.

– De mit mondana Buddha – mondta Dong Hyuan.

– Mondta a mesélő – mondta Ha Nyang.

(Fekete és fehér)

– Te – kérdezte Ha Nyang a mestertől – azt az utat akarod megjárni, amit Buddha, vagy oda akarsz elérkezni, ahova Buddha?

– Éppen te ne tudnál válaszolni erre, Dong Hyuan? – válaszolta Ha Nyangnak a mester.

(San Yung érteni akarja)

– A vágy szenvedély, és a szenvedély szenvedést jelent – mondta Tzimb Peng.

– A vágy a varrónő, aki a múltat és jövőt összeférceli – mondta Tao Te.

– Miért akarsz egyáltalán valamit akarni, és nem sokkal inkább a semmit? – mondta Pig Pang.

– Mije nem volt meg Gautama hercegnek a megvilágosodás előtt? – mondta Dong Hyuan.

– És te mit gondolsz erről, Yin Yan? – fordult San Yung Yin Yanhoz.

– Yin Yan néma – mondta Ha Nyang. – Vagy legalábbis nem beszél.

- Kicsit homályos ez az egész, nem, Yin Yan? – mondta San Yung Yin Yannak.
- Nem számít, hogy mit gondolsz – mondta Tao Te.
- Mit gondolsz, Yin Yan – kérdezte San Yung –, eljön közénk Tshung Hsue?
- Mi az a vágy? – kérdezte Pig Pang.
- Senki sem felelt.
- Mi az a jó? – kérdezte Pig Pang.

(Honnan)

Tao Te és Yin Yan kora hajnalban elindult a faluba koldulni. Késő délelőtt értek vissza a kolostorba, éppen amikor San Yung felkelt, és kiment az udvarra, hogy napvilágot lásson. Példájukon felbuzdulva San Yung úgy döntött, ő is lemegy a faluba koldulni.

A faluba ereszkedő ösvényen Tzimb Penggel találkozott.

- Hova mész? – kérdezte Tzimb Peng.
- Az attól függ, válaszolsz-e a kérdéseimre – mondta San Yung.
- Ha tudok, válaszolok – mondta Tzimb Peng.
- Tudsz – mondta San Yung.
- Honnan tudod? – kérdezte Tzimb Peng.
- Ha felteszem, tudni fogod – mondta San Yung.
- Tedd hát fel, San Yung – szölt Tzimb Peng –, hogy mindketten megtudhassuk, amire kíváncsiak vagyunk.

– Nos, válaszolsz? – kérdezte San Yung.

– Mire? – kérdezte Tzimb Peng.

San Yung felnézett az égre, majd le Tzimb Peng szemébe:

– Eltűntek. Az egész család, gyöngyöstül.

Tzimb Peng elvörösödött:

– Honnan tudod? – kérdezte.

(A mesélő engedményt tesz a konfuciánusoknak és a kaliforniai közösségnek egyaránt)

– Tzimb Peng – mondta Dong Hyuan. – Ha Nyanggal üzent nekem a mester, hogy keresselek fel téged, te tudni fogod, miért.

– Ülj le – mondta Tzimb Peng, és leült.

Dong Hyuan erre lassú botorkálásba kezdett Tzimb Peng szobájában. Tzimb Peng némán figyelte. Hosszas ringatózás után aztán végül Dong Hyuan megtalálta a helyét, mert egyszer csak kényelmesen elhelyezkedett a földön.

– Úgy vettem észre – mondta Tzimb Peng –, hogy te nagyon csavaros eszű vagy, Dong Hyuan.

– Rossz helyen ülsz – mondta Dong Hyuan. – Keresd meg a helyed.

Tzimb Peng felállt, és átült egy másik helyre.

– Irigy vagy a mesterre – mondta Tzimb Peng.

Dong Hyuan Tzimb Pengre nézett.

Tzimb Peng felállt, és átült egy másik helyre.

– A mester titka az, hogy mindig tudja, ki a mester – mondta Tzimb Peng.

Dong Hyuan bólogatni kezdett réveteg tekintettel.

– Azt mondd, amiért a mester küldött hozzád – mondta aztán.

– Mondom – mondta Tzimb Peng. – Odamész a mesterhez, és azt mondom neki: mester, el kell hogy űzzünk a kolostorból, mert úgy látjuk, hogy a te utad nem a Buddha felé visz.

(A lány)

Holdtelte napjának alkonyán egy szép ifjú leány kopogtatott a kolostor kapuján. Odacsődültek a tanítványok, és együttesen kísérték a mesterhez a lányt, aki maga is csak annyit szolt, hogy Yi Tyinggel van beszéde.

– Tzun Hsiang küldött, a paraszt – mondta a mesternek a lány. – A lány, Tshung Hsue helyett. Harminchárom csout fizetett nekem, hogy idejőjjek, s egy holdtelte idejére mindenben kívánságodra tegyek, bölcs mester. Fiatal korom ellenére tapasztalt vagyok a testi örömök ezerféle művészetében. Wo Hinnek hívnak.

– Ha Nyang – szolt a mester. – Vezesd Wo Hint a szobájába, adj neki ruhát, borotvöld le a fejét, mondd el neki a napirendet és a többit. Menjete a szobátokba, és meditatáljatok hajnalig. Hajnalban aludjatok. Jegyezzétek meg az álmodokat.

– De mester – szolt Ha Nyang –, nincs több üres szobánk.

– Akkor a te szobádban fog lakni – mondta a mester, és meghajolt.

(A küldetés)

– Mester – mondta Dong Hyuan Yi Tyingnek –, el kell hogy úzzunk a kolostorból, mert úgy látjuk, hogy a te utad nem Buddha felé visz.

A mester bólintott.

– Mondd meg San Yungnak – mondta aztán –, hogy keresse fel Tzimb Penget, Tzimb Peng tudni fogja, miért.

(Ártatlanok)

– Üdvözöllek – mondta San Yung, és belépett Tzimb Peng szobájába, amely a délkeleti völgyre, a Fue-vayra nézne, ha lenne ablaka, és leült.

– Üdvözöllek – mondta Tzimb Peng, és némi habozás után maga is leült San Yunggal szemben.

– Tzimb Peng – mondta San Yung. – Dong Hyuannal üzent nekem a mester, hogy keresselek fel téged, te tudni fogod, miért. Bevallom, roppant kíváncsivá tett a mester.

Tzimb Peng kibontotta összekulcsolt lábát, és fordított sorrendben újra egymásba tette.

– Nos, San Yung – szólalt meg lassan Tzimb Peng –, ma hajnalban fogd Wo Hint, vidd be a mester szobájába, te tudni fogod, miért.

– Hajnalban? – kérdezte meglepetten San Yung.

– Igen, hajnalban – válaszolta meglepetten Tzimb Peng.

– Tzimb Peng – mondta San Yung. – Dong Hyuannal két dolgot üzent nekem a mester. A második az volt, hogy mondjam meg neked: holnap délig te vagy a mester.

– Hazudsz – mondta Tzimb Peng.

San Yung ájtatos mosollyal meghajolt, és felállt.

(A küldetés)

Hajnalban San Yung némileg kizökkentette Ha Nyangot a meditációból, amikor bement a szobájába, felébresztette Wo Hint, és azt mondta neki:

– A mester utasítására, aki jelenleg, holnap délig Tzimb Peng, a mester szobájába kell vinnem téged, és szerinte én tudni fogom, miért. Bevallom, Wo Hin, egyelőre egyáltalán nem tudom, már csak azért sem, mert az csak most fog kiderülni, Tzimb Peng jó tanítvány-e, vagy pedig csak egy régi tréfa újabb áldozata. De induljunk: abban, hogy épületes lesz a történet, te nem kételkedhetsz, Wo Hin, aki ismered a vágy, az élvezet és az öröm nevét.

Wo Hin mosolyogva hallgatta San Yungot, és amikor az befejezte, ugyanazzal a mosollyal nyújtotta kezét San Yung felé.

Bementek Tzimb Penghez.

– Eljöttünk hát, mester – mondta San Yung.

– A mester mostantól fogva holnap délig Yin Yan – mondta Tzimb Peng.

– Én bízom a mester isteni bölcsességében – mondta San Yung. – Gyere, Wo Hin, menjünk Yin Yanhoz.

Bementek Yin Yanhoz.

– Eljöttünk hát, mester – mondta San Yung.

És elmesélte az egész történetet.

– És így lettél te a mester holnap délig, bölcs Yin Yan. És ha a szemlélődés és elmélkedés mélysége továbbra is némaságot követel tőled, akkor az is maradsz. Én pedig e bájos és kedves lányra bízom, mi az, amit tudnom kell most.

(Yin Yan megszólal)

Másnap ebédnél a mester is megjelent, és kívánságára mindenki elmesélte az álmát, mégpedig a kolostorban eltöltött idő sorrendjében: először a legrégebb itt lakó, Tao Te, aztán Yin Yan, aztán Pig Pang, aztán Yi Tying, aztán Shyun Dyan, aztán Tzimb Peng, aztán Dong Hyuan, aztán Ha Nyang, aztán San Yung, aztán Wo Hin.

Aztán Yi Tying meghajolt, és távoztában azt mondta a tanítványoknak:

– Most pedig mondjátok el Wo Hinnek, mit tanít a Magasztos.

(A teljesítés)

– És most hova mész? – kérdezte Tzimb Peng.

– A mesterhez – mondta Wo Hin.

– Wo Hin – mondta Tzimb Peng. – Ha Yi Tying azt üzeni neked, hogy keressél fel engem, én tudni fogom, miért, akkor mondd a mesternek, hogy a mester én vagyok.

– Jó – mondta Wo Hin.

A lány bement Yi Tyinghez.

– Zavarlak, mester? – kérdezte Wo Hin.

– Nem – felelte Yi Tying.

– Én, azt hiszem, nem leszek buddhista – mondta a lány.

A mester hellyel kínálta.

A lány leült.

– Teát? – kérdezte Yi Tying.

Wo Hin kért, és a mester adott neki.

– Te miért vagy buddhista, Yi Tying? – kérdezte a lány.

Yi Tying felemelte tekintetét, és Wo Hin szemébe nézett.

– Mit tanít a Magasztos? – kérdezte.

A lány lesütötte a szemét.

– Én nem akarok bölcs lenni – mondta.

– Honnan tudod – kérdezte a mester –, hogy nem vagy bölcs?

A lány a mester szemébe nézett.

A mester lehunyta a szemét.

Aztán Wo Hin felállt, és elindult.

– Mondd meg Tzimb Pengnek – szolt utána Yi Tying –, hogy a bölcsesség egy szó, amelyet egy száj kimond, egy írásjel, amelyet egy kéz von. Ő tudni fogja, miért.

– A mester én vagyok – mondta Wo Hin. Aztán elmosolyodott, és azt mondta: – Hogy átadhassam, kérlek, ismételd meg az üzenetedet, bölcs Yi Tying.

– Mondd meg Tzimb Pengnek – ismételte Yi Tying –, hogy a bölcsesség egy szó, amelyet egy száj kimond, egy írásjel, amelyet egy kéz von. Ő tudni fogja, miért. San Yung üzeni neki általam.

(Miért)

– Mester – mondta Pig Pang. – Ha úgy mondhatnám is el neki, mint maga a Magasztos, akkor sem tenném, hisz akkor jól teljesítem a feladatot, vagyis Wo Hin itt maradna, ami nem a Magasztos felé vezető ösvény felé terelné a tanítványokat.

A mester lehunyta szemmel ült, és átszellemülten hallgatott, mint mindig az ebéd utáni közös meditációkon.

– Wo Hin – mondta San Yung – azonnal elárulta, miért jött ide. Harminchárom csouért. Áruljátok hát el neki magatok is: ti miért jöttetek ide.

– Mester – mondta Pig Pang. – San Yung pedig a végsőkig eltökélt abban, hogy a szent kolostort léha világi vigadóhellyé züllessze szét.

– Én azért jöttem el ide hosszú évekkkel ezelőtt, tengereken és hegyeken és sivatagokon át – mondta Dong Hyuan –, mert azt hallottam, hogy Yin Yan azt tanítja, a Magasztos mosolyogva nézi azokat is, akik az életet választják, az újjászületést.

– Én azért jöttem ide – mondta Ha Nyang –, mert azt hallottam, Yi Tying azt tanítja, hogy mivel az örökkévalóságok száma végtelen, mindenki felül a Gyémántszekérré, egyszer mindenki lesz Magasztos, és egyszer, egyetlenegyszer mindenki egyszerre lesz az.

– És ez az idő közel van, ezt tanítja, mondták. Én ezért jöttem ide – mondta Tzimb Peng.

– Mi az az idő – mondta Pig Pang. – Én ezt megtudni jöttem ide.

– És miért épp ide jöttél? – kérdezte San Yung.

– Akkor itt három híres mester is élt – felelt lassan Pig Pang –, de tanítvány egy se. Mire azonban ideértem, Yai Li meghalt, Tao Te megőrült, Yin Yan pedig megnémult.

– És te? – fordult San Yung Shyun Dyanhoz.

(Nincsenek buták)

– Álmodtam az éjjel, mester – mondta San Yung. – A mellettem fekvő, félig ülő, talán lábadozó lányra, kedvesemre fordulok, szívem az ágyékán, felnézek az arcára. Ugyanaz a kedves, ugyanaz az édes, érzékeny és érzéki, okos és szép. Feje mögött kis ablak, rács, fény szűrődik be. Semmi félelmetes nem volt benne, mégis rémülten igyekeztem belőle felébredni. De minél kétségbeesettebben igyekeztem felébredni, annál erősebb volt bémúltságom. Végül rettentő kinnal felébresztettem magam, azonnal világot akartam gyújtani, de emberfeletti erőfeszítéssel is csak vonszolni tudtam magam. Végül mégis feltérdeltem, és láttam, hogy a kolostor lakói a szokásos ebéd utáni közös meditációjukat tartják az udvaron, és mint mindig, örömmel beszélgetnek. Szomorú lettem, hogy nem lehetek velük, e halálos kimerültségem miatt aludnom kell. Lefeküdtem, és rájöttem, hogy még mindig nem ébredtem fel. Bémultan fekszem, és nem tudok felébredni, nem tudok megmozdulni. Valahogy fel kellene ébresztenem magam. Vagy Wo Hinnek a szomszéd szobában. Iszonyatos kinnal elkezdtem kúszni az ajtó felé. Kinn, a kerengőn megpihentem. Arra ébredtem, hogy alszom, és álomban még iszonytatóbb küzdelemben valóban felébredek. Bevonszoltam magam a szobájába: aludt. Szóltattam, de hangom is erőtlen volt, nem ébredhetett fel rá, hogy végre fel-

ébreessen. Nagy nehezen elértem a lábát, mászni kezdtem rá, szívem az ágyékán, s hogy fölébresszem végre, ismét a nevét mondtam. Tessék – szólalt meg mögöttem egy nyugodt férfihang. Felébredtem. A szobámban feküdtem, minden tagom reszketett. Nem mozdultam. Rémulten próbáltam gondolkodni. Éreztem, hogy zúgni kezd a fejem, és egyre erősebben, és tehetetlen vagyok, mert: alszom. Aztán rájöttem, hogy lélegzem: így sikerült felébrednem, és rögtön hozzád indultam, mester, remegő tagokkal, de mégis úgy, mint régen, elevenen és könnyedén és határtalanul boldogan. És mégis, míg szobámból a tiédig értem, Yi Tying, több kérdés vetődött fel bennem, mint ez álmod megelőző egész életemben. És rájöttem, hogy nem én vagyok az első és nem is az utolsó, aki rájött, hogy eddig is mindent tudott – mondta San Yung.

– Miből gondolsz, hogy most nem a fekhelyeden álmodsz engem? – kérdezte Yi Tying.

– Megbízom a testemben – felelte San Yung.

(Az idő)

Történt aztán, hogy Tzimb Peng – Dong Hyuan sugalmazására (Tzimb Peng szerint) vagy félreértése következtében (Ha Nyang szerint) – egyik éjjel alvás közben megköttözte a mestert és az összes tanítványt (Dong Hyuan szerint), mondván, hogy ő ettől kezdve véget vet a kolostorban eluralkodó énközpontúságnak. Maga etette őket, naponta egyszer, úgymond, ahogy kell, délelőtt. Ilyenkor Tzimb Peng szobáról szobára járt, és különféle gyakorlatokkal bírta meg őket, amik, úgymond, mind az ént, a legundorítóbb sárkányt voltak hivatva legyengíteni a tévelygő szerzetesekben.

Egy etetés alkalmával Ha Nyang megkérdezte tőle:

– Tzimb Peng, miért korbácsolod bennünk a szenvedélyt?

– A félelem beszél belőled – felelte Tzimb Peng. – A reszkető, tudatlan én.

– Mondok én neked valamit – mondta neki Ha Nyang. – Ha nem most azonnal kötözöl ki, akkor sem kerülheted el végzeted. Mert ma érkezik Hun Van, San Yung apja. Tudod, ő világi ember, és nagy hatalmú: zsoldosai a föld alatt is rád találnak, és bosszújuk oly nyomorulttá tesz, hogy egyetlen röpké perc alatt éonokra kerülsz a nirvánától.

– Tartózkodni fogsz az evéstől, amíg vágyaid emésztenek – mondta Tzimb Peng.

Ekkor Ha Nyang felmutatta két szabad kezét, egyikben a kötéllel.

– A Buddha se gondolhatott mindenre – szólalt meg Dong Hyuan.

Tzimb Peng megfordult, és valóban Dong Hyuan állt mögötte, ő is kötéllel a kezében.

(Egy)

– Bölcs Yi Tying – kérdezte Ha Nyang. – Azt állítod ezzel, hogy én is hatással vagyok a mesélő szándékaira?

– Nem – mondta Dong Hyuan.

– Azt állítja – mondta Pig Pang –, hogy a mesélő nem létezik. Hogy az a te hallucináció, Ha Nyang.

– Nem – mondta Dong Hyuan. – Azt állítja, hogy sorsod csak akkor van az ő kezében, ha elhiszed, hogy nem te mondd az általa leírt szavakat.

– Azt állítja, hogy jó idő van – mondta Tao Te.

– Én inkább arra lennék kíváncsi, mester – szólalt közbe San Yung –, hogy a mesélő nő-e.

– Nem – mondta Dong Hyuan.

– Dong Hyuan – szólalt meg váratlanul Tzimb Peng –, már másodszor válaszolsz a mesternek feltett kérdésre. És már másodszor nemmel.

– Hanem? – makacskodott San Yung. – Nemtelen?

– Nem számít a nem – mondta Pig Pang halkán. – És a nemre mondott nem sem.

– Miért nem? – kérdezte Wo Hin.

– Pig Pang nem beszélhet nőkkel – mondta Ha Nyang.

– Miért nem? – kérdezte Wo Hin.

Pig Pangnak *A Negyedik Kötelék, Vagy Nem És Idő* című tankölteménye választ ad egyebek közt erre a kérdésre is.

(Képzeld, Yin Yan – lelkendezett Wo Hin)

– Te félsz – kérdezte Wo Hin – a testemtől, mester?

– Nem – mondta Yin Yan.

Wo Hin levette ruháját, és odatelepedett Yin Yan mellé.

– Attól, hogy rabja leszel a vágynak, mester?

– Nem – mondta Yin Yan.

Wo Hin széthajtotta Yin Yan ruháját.

– Tzimb Peng majdnem meghalt – mondta a lány. – Miután meghágott. Zavarlak, mester?

– Nem – mondta Yin Yan.

Wo Hin beleült Yin Yan ölébe.

– Mert a szépség szíve hevesen ver – mondta a lány. – De életre keltettem. Rossz ez, mester?

– Nem – mondta Yin Yan.

Wo Hin csípője hullámozott, arca mély volt, mint a tenger.

(Van-e alvás)

– Mesélő – mondta bele Ha Nyang az éjszaka csendjébe. – Válaszolsz, ha kérdezlek?

– Aludj – mondta Wo Hin, és a másik oldalára, a fal felé fordult.

Ha Nyang kinyitotta a szemét, és elkerekedett szemmel nézett Wo Hinre.

– Mellém fekhetsz, ha akarsz – motyogta még a falnak Wo Hin.

(Mi a különbség)

– Az igazságot? Miről? – érdeklődött Tzimb Peng.

– Mi a különbség – mondta Pig Pang.

– Az te vagy – mondta Yin Yan. – Az igazság pedig az, amit meg akarsz ismerni.

– És mi az? – érdeklődött Tzimb Peng.

– Hát amit meg akarsz ismerni – mondta Yin Yan.

– És azért akarod, mert nem ismered – mondta Dong Hyuan.

– De te ismered – tippelt Tzimb Peng.

– Én igen – mondta Dong Hyuan.

– Mit? – érdeklődött Tzimb Peng.

(San Yungra rátör a honvágy)

Egy ragyogó nyári nap reggelén San Yung különös módon ébren volt, mert lélekszakadva rontott be a mester szobájába.

– Mester, Wo Hin eltűnt!

A mester aludt.

San Yung várt egy kicsit, míg Yi Tying felül, majd megismételte:

– Mester, Wo Hin eltűnt!

A mester révetegen nézett ki az ablakon.

San Yung elfordította a fejét.

Végül sóhajtott, és egy végső próbát tett:

– Mester, Wo Hin eltűnt!

A mester a földet nézte.

– Kissé vontatott ez a párbeszéd – mondta lassan.

San Yung a mesterre emelte tekintetét, és a homlokát ráncolta.

– Kérsz teát? – kérdezte Yi Tying.

San Yung türelmetlenül fölneézett, majd le.

– Mondtál neki valamit?

– Hogy elmehet, ha akar: a pénzt megszolgáltá.

San Yung lehunyta a szemét.

– És erre elment?

(Na erre mit felelt a mester)

Erre Tzimb Peng nyitott be.

– Hallottad a hírt, mester? – kérdezte San Yungról lekapva a szemét.

A mester nem felelt.

– Én – mondta Tzimb Peng – találkoztam vele tegnap alkonyattájt visszajövén shayteyi sétámról. Kérdeztem, hova tart ilyenkor. Azt mondta, lemegy a faluba koldulni. Mondtam is neki, hazudsz.

– De csak neked, Tzimb Peng, mondta a lány – mondta San Yung. – Felelt a mester – tette hozzá San Yung.

– Honnan tudod?, kérdezte Tzimb Peng – kérdezte Tzimb Peng.

– Visszajön – felelt a mester.

ZENEMŰVÉSZETI KISSZÓTÁR

Nádori Lídia fordításai*

Alfred Brendel

A PEDÁL

Pedál? Nem, pedálok. De nem az orgona pedálsora vagy a clavichord és a csembaló járulékos, lábbal kezelt klaviatúrája. Nem is a hárfáé vagy a dobé. Most csak a mai zongoráról, a pianofortéről és annak pedáljairól beszélünk – kettőről vagy háromról, amelyek közül a jobb oldali gazdagítja, meghosszabbítja, elködösíti a hangot, míg a bal,

* A fordítás az alábbi kiadás alapján készült: KLEINES WÖRTERBUCH DER TONKUNST IN EINUNDZWANZIG LIEFERUNGEN UND MIT EINER ZUGABE (ZENEMŰVÉSZETI KISSZÓTÁR. HUSZONEGY CÍMSZÓ ÉS EGY RÁADÁS). Szerkesztette Wolfgang Sandner. Residenz Verlag, Salzburg und Wien, 1999.